

waterschap
**vallei en
veluwe**

Steenbokstraat 10
Postbus 4142
7320 AC Apeldoorn

T (055) 527 29 11
E info@vallei-veluwe.nl
I www.vallei-veluwe.nl

Projectplan (ontwerpbesluit) Aanpassen Heelsumse beek

1 Projectbeschrijving

1.1 Wat wordt aangelegd of gewijzigd?

Dit Projectplan gaat over het aanpassen van de Heelsumse beek vanaf de N225 tot aan de monding in de Nederrijn in de uiterwaarden bij Renkum. Doel van de aanpassing is om de Heelsumse beek ook in de uiterwaarden te laten voldoen aan de KRW-eisen (europese Kader Richtlijn Water). Hieraan moeten zowel de Heelsumse beek (waterschap) als de Nederrijn met uiterwaarden (Rijkswaterstaat) uiterlijk eind 2015 voldoen.

Momenteel voldoet de Heelsumse beek in de uiterwaarden niet aan de volgende KRW-eisen:

- de stroomsnelheid (permanent langzaam stromend);
- de toegankelijkheid voor vis uit de Nederrijn;
- de inrichting als paai- en opgroeiplek voor stromingminnende vissen.

Daarnaast is de Heelsumse beek door de Provincie Gelderland aangewezen als HEN (Hoogst Ecologisch Niveau)-water. Aan de hieraan gestelde voorwaarden voldoet de huidige loop in de uiterwaarden ook niet.

Om de huidige loop van de Heelsumse beek in de uiterwaarden voor de lange termijn geschikt te maken, zijn hier in de hele loop zeer ingrijpende maatregelen noodzakelijk.

Deze maatregelen brengen hoge kosten met zich mee en veranderen het beeld van de beek en monding volledig.

Gezocht is dan ook naar andere mogelijkheden om de Heelsumse beek in de uiterwaarden te laten voldoen. Hierbij is gebleken dat een verlegging van de beekloop naar het westen en aansluiten op de monding van Sloot Renkum de beste variant is. Er ontstaat een stromende beek over grotere afstand door de uiterwaarden, die aan alle voorwaarden van vispasseerbaarheid, paai- en opgroeiplekken en HEN voldoet. Er is dan ook gekozen om deze variant uit te voeren.

In de bijlagen 1 en 2 zijn respectievelijk de inrichtingstekening met principe profielen en principe profielen met details, opgenomen.

1.2 Hoe wordt het project uitgevoerd?

Inrichting

Door de gekozen aanpassing ontstaat een smalle en ondiepe beek met geleidelijk verhang over grote lengte. Voor voortplanting en opgroeien van vis wordt de structuur verbeterd en de diversiteit vergroot. Op hoofdlijnen komen er een schone zandige bodem, waterplanten voor stromend water, blad en takken (van de begeleidende beekbeplanting) en plaatselijk ook wat slib. Daarnaast worden wat grotere ondiepe plekken ingericht die in verbinding staan met de beekloop.

In de beekloop worden een aantal kunstwerken aangebracht voor de bereikbaarheid van de aangrenzende terreinen. Deze kunstwerken betreffen duikers en een simpel houten bruggetje. Verder komt tussen de oude stuw en de 'nieuwe' monding bij de Nederrijn een technische invulling voor de vispassage om dit laatste hoogteverschil te overbruggen.

Uitvoering

Naar alle waarschijnlijkheid zal het werk worden uitgevoerd met hydraulische graafmachines en zal er binnen het werkgebied grondtransport nodig zijn met trekkers of dumpers. Aangezien het projectgebied zich bevindt in een natuurterrein tussen een bedrijfsterrein, provinciale weg en de Nederrijn, zal de uitvoering van de werkzaamheden geen overlast tot gevolg hebben.

1.3 Welke voorzieningen worden getroffen om nadelige gevolgen ongedaan te maken of te beperken?

Door de gekozen aanpassing van de beekloop kan de huidige monding van de Heelsumse beek in stand blijven (krijgt water vanuit de grote waterplas). Hierdoor blijft deze recreatief waardevolle plek bij de Nederrijn behouden. De grote waterplas wordt

hierbij aan de noordzijde via een verdeelwerk van water voorzien uit de aangepaste loop van de Heelsumse beek.

Verder is vanuit historisch perspectief besloten om de oude stuw bij de 'nieuwe' monding te handhaven.

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die aan de uitvoering van het project in de weg staat. Belanghebbenden die onverhoopt toch schade lijden, kunnen verzoeken om schadevergoeding. Het waterschap tracht dan in eerste instantie in minnelijk overleg met de betrokkene tot overeenstemming te komen. Lukt het niet om tot overeenstemming te komen, dan geldt de Schadevergoedingsregeling Waterschap Vallei en Veluwe 2013.

1.4 Legger, beheer en onderhoud

Naar aanleiding van dit projectplan dienen de geldende legger en overzichtkaarten van de watergangen en waterkeringen gewijzigd te worden. Ter toelichting: de legger bestaat uit kaarten en teksten; in de legger vindt de juridische vastlegging plaats van zaken als de ligging, vorm, afmeting en constructie van wateren of waterkeringen. Ook worden daarin de zogeheten kunstwerken vermeld zoals bruggen, stuwen en duikers. De legger is bepalend voor de verplichtingen over en weer tussen het waterschap en burgers op het gebied van de instandhouding van de waterstaatswerken. Zo blijkt bijvoorbeeld uit de legger waar de diverse keurzones geografisch gelegen zijn. In deze keurzones gelden er regels voor diverse activiteiten. Deze regels zijn vastgelegd in de keur van het waterschap en houden bijvoorbeeld in dat er niet gegraven mag worden zonder vergunning van het waterschap (watervergunning). Ook kunnen in de legger onderhoudsverplichtingen worden geregeld. Voor deze leggerwijziging zal nog een apart besluit worden genomen.

Dit projectplan heeft tot gevolg dat het beheer en onderhoud als volgt zal wijzigen:

De aangepaste beekloop zal extensief beheerd en onderhouden worden, waarbij de nu te realiseren doelstellingen als basis gelden.

2 Samenwerking

In het kader van de realisatie van de aanpassingen van de Heelsumse beek wordt nauw samengewerkt met Rijkswaterstaat. Ook Rijkswaterstaat, als bevoegd gezag ten aanzien van de Nederrijn moet hier KRW doelen realiseren. De samenwerking heeft betrekking op afstemming van doelen en maatregelen en het medefinancieren van de maatregelen.

Daarnaast heeft afstemming met de betrokken grondeigenaren, te weten Staatsbosbeheer, gemeente Renkum en Parengo, plaatsgevonden.

3 Toetsing Waterwet

De toepassing van de Waterwet is gericht op:

- a. het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Conclusie:

Ad a.: Om waterschaarste in de aanwezige grote waterplas tegen te gaan, wordt een verdeelwerk aangebracht in de aangepaste beekloop. Hierdoor wordt de plas vanuit de beek van water voorzien.

Ad b.: De aanpassing van de Heelsumse beek draagt bij aan de KRW doelstellingen voor zowel de Heelsumse beek als de Nederrijn en de HEN functie.

Er ontstaat een natuurlijke, langzaam stromende beek met een gedifferentieerde structuur en begroeiing. Hierin kunnen vissen migreren, zich voortplanten en opgroeien.

Verder wordt de ecologische kwaliteit en diversiteit vergroot door het aanbrengen van verschillen in stroomsnelheid binnen het dwarsprofiel. Dit vergroot de diversiteit in milieufactoren en daarmee de ecologische samenstelling.

Door de toename van variatie in structuur in het water kunnen vooral de aantallen organismen toenemen en komen er schuilplaatsen voor macrofauna en jonge vis.

Ad c. : Door de aanpassing van de Heelsumse beek ontstaat er een stromende beek over grotere afstand door de uiterwaarden. Dit levert een landschappelijke meerwaarde op. Om het struinwandelen met de aangepaste beekloop te stimuleren wordt de beek op een aantal plekken voorzien van een houten bruggetje of duiker.

4 Uitvoerbaarheid

4.1 Planologische inpassing

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is voor het gebied waar het project wordt uitgevoerd, het bestemmingsplan Buitengebied (correctieve herziening 2008) vastgesteld. De voorgenomen activiteiten passen binnen dit bestemmingsplan.

4.2 Overige vergunningen en besluiten

Verder zijn de volgende overige vergunningen en besluiten van belang.

Bij de Provincie Gelderland moet een Ontgrondingsvergunning aangevraagd worden. In dit geval kan volstaan worden met een melding.

In het kader van de aanlegvergunning (WABO) zal bij de gemeente Renkum een melding gedaan worden.

Bij het Ministerie EZ, Dienst Regelingen zal een ontheffing Flora en Faunawet worden aangevraagd.

4.3 Planning

Het streven is om medio 2014 te starten met de werkzaamheden. De daadwerkelijke uitvoering zal naar verwachting enkele maanden duren. Tijdens de uitvoering zal rekening gehouden worden met mogelijk hoogwater in de Nederrijn.

4.4 Overige uitvoeringsaspecten

Op enkele plaatsen dienen werkzaamheden plaats te vinden bij kabels en leidingen. De ligging zal vooraf door het graven van proefsleuven exact worden bepaald.

Gedurende de uitvoering zal nauwlettend de hoogwaterverwachting gevolgd worden, zodat tijdens de uitvoering tijdig op hoogwatersituaties geanticipeerd kan worden.

5 Procedure

5.1 Inspraakreacties

Over dit ontwerp-projectplan kunnen belanghebbenden hun zienswijze (reactie) geven tijdens de inspraakprocedure. Meer informatie hierover is te vinden in de bekendmaking. In het definitieve projectplan zal worden aangegeven hoe met de eventuele zienswijzen is/ wordt omgegaan.

5.2 Beroep bij de rechtbank

Tegen het definitieve besluit kunnen belanghebbenden die een zienswijze hebben gegeven, beroep bij de rechtbank instellen.

5.3 Wettelijke basis

Dit besluit betreft een projectplan als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet. Het college van dijkgraaf en heemraden is bevoegd tot het nemen van dit besluit in verband met artikel 7, aanhef en sub c van de Organisatieverordening Waterschap Vallei en Veluwe 2013. De projectprocedure van artikel 5.5 en volgende van de Waterwet is niet van toepassing (dit is een uitgebreide procedure voor waterstaatswerken van bovenlokale betekenis).

5.4 Medewerking eigenaren

De uitvoering van de maatregelen uit dit projectplan gebeurt zo veel mogelijk in goed overleg met de betrokken perceeleigenaren en kan waar nodig worden vastgelegd in overeenkomsten. Mocht het niet lukken om overeenstemming te bereiken, dan kan het waterschap besluiten om de benodigde gronden te onteigenen of om aan rechthebbenden

een gedoogplicht op te leggen (conform de Waterwet). Het streven blijft echter om de uitvoering in goed overleg te laten plaatsvinden.

6 Contactpersoon uitvoering

Voor vragen over het project kunt u contact opnemen met J. Wilbrink.

Voor vragen over de procedure of voor juridische vragen kunt u contact opnemen met M. Burggraaf-Suur. Beiden zijn te bereiken via telefoonnummer (055) 5272911.

7 Bijlage(n)

1. DO Inrichtingstekening met principe profielen
2. Principe profielen + details